

KLUB SPOLEČENSKÝCH VĚD
POLITICKÝCH VĚZŇŮ 9, BOX 836, 111 21 PRAHA 1

Zpráva 64-25 o názorech odborníků na situaci levice
po volbách do PS v říjnu 2025

RSDr. Ján Mišovič, CSc. Ing. Lubomír Vacek, CSc.

Praha listopad 2025

Obsah

1. Úvod	s. 2
2. Metodika průzkumu	s. 2
3. Výsledky	s. 3
4. Závěr	s. 8

1. Úvod

Tým sociologů Klubu společenských věd realizoval sociologický průzkum k současnému stavu na levici před mimořádným sjezdem KSČM. Cílem bylo získat informace o názorech a stanoviscích renomovaných *společenskovědných odborníků* na tři témata související se současnou situací na levicové scéně. První téma se zabývalo základními charakteristikami levice v ČR, druhé téma se dotýkalo hnutí STAČILO! a třetí téma zjišťovalo názory na pozice KSČM. Po schválení záměru vedením Klubu společenských věd se průzkum realizoval. Upřímně děkujeme všem, kteří byli ochotni se podělit se svými názory na uvedená témata promítnutá do otázek.

2. Metodika průzkumu a složení souboru

Průzkum, který se uskutečnil ve dnech 30.10 – 15.11. 2025, byl adresován více než šedesáti levicovým odborníkům z celé ČR. Komunikace s respondenty probíhala prostřednictvím elektronické pošty. Dotazník obsahoval 12 otázek, z toho bylo 9 meritorních a 3 identifikační. 6 otevřených otázek umožnilo získat nezkreslené představy o výzkumných problémech. Otevřené otázky byly zakódovány tak, aby se obsah odpovědí zachoval v autentické podobě. Výsledky v procentech uvádíme pro rozlišení odpovědí.

Do průzkumu se zapojilo celkem 18 odborníků, z nichž byly dvě respondentky. Představuje to 28 % z osloveného souboru. Z hlediska věku byla zastoupena skupina 40-54 let jedenácti procenty, kategorie 55-69 let sedmnácti procenty. Odborníci ve věku 70 let a více tvořili 72 %. Složení souboru podle profesní orientace bylo následující: 30 % historici, 13 % ekonomové, 11 % psychologové, 14 % sociologové, po sedmi procentech filozofové a politologové, po šesti procentech žurnalisté, ekologové a jiní odborníci. Z hlediska praxe v oboru do 10 let bylo 6 % respondentů, 11-29 let 18 %, 30-49 let 52 %, 50 a více let 24 %.

Klub společenských věd uskutečnil ve spolupráci s Institutem české levice a Transform! Europe v roce 2020 šetření názorů levicových občanů na situaci levicového hnutí. Některé tehdy položené otázky týkající se pohledu na levici porovnáme s aktuálními názory odborníků. Porovnáme i některá zjištění z anket Klubu společenských věd před volbami do Poslanecké sněmovny PČR 2025, jichž se zúčastnili členové a sympatizanti KSV. Pro komparaci využijeme také výsledky sondy levicově smýšlejících občanů, realizovaných KSV v září 2025.

Prezentace výsledků má kvantitativně-kvalitativní podobu.

3. Výsledky průzkumu

První tematický okruh se týkal charakteristik levice. Úvodní otázka zněla : „ **Má, podle Vás, levicové hnutí budoucnost?**“ **Více než čtyři pětiny respondentů odpověděly ano**, zbývajících 17 % nedokázalo odpovědět. V roce 2020 uvedlo mezi levicovou populací 74 % kladnou odpověď, 4 % odpověděly záporně a 22 % se nedokázalo rozhodnout. Zjištěná data naznačují, že dnešní názory odborníků jsou optimističtější, než měla levicová populace před pěti lety.

Další otázka zjišťovala, **který subjekt, subjekty zařazují dotázaní k levici**. Odpovědi přibližuje tabulka.

Tabulka 1 Subjekt, subjekty patřící k levici (v %)

KSČM, komunisti	17
KSČ, KSČM, strana LEVICE , levicové spolky	11
KSČM, částečně SOCDEM, ČSSD	11
Strana LEVICE, ČSSD, SOCDEM, KSČM- pokud se zbaví populistických proudů	5,5
KSČM, LEVICE	5,5
STAČILO!	5,5
KSČM, KSČ, STAČILO!, strana LEVICE,	5,5
KSČ, KSČM, STAČILO!, část SOCDEM	5,5
Strana LEVICE, částečně STAČILO!, SOCDEM	5,5
Počínaje KSČM přes BUDOUCNOST, k Pirátům	5,5
Všechny, které se deklarují jako levicové	5,5
Od středu doleva	5,5
Kdo zastává zájmy lidí práce	5,5
Jiná odpověď, přispívat ke společné věci	5,5

Zdroj. Průzkum názorů odborníků 2025

Ve výpovědích respondentů se setkáváme se širokou představou o levicových subjektech. **V nejužším pojetí je k levici přiřazena KSČM, resp. komunisti. Jde o necelou pětinu názorů.** Další pohled uvažuje o obou komunistických stranách, o straně LEVICE a levicových spolkách. Stejně zastoupení, o něco více než desetinu, má názor o levici tvořené KSČM, ČSSD a částí SOCDEM. Samostatné STAČILO! nebo v kombinaci s komunistickými stranami, stranou LEVICE, či částí SOCDEM spojuje s levicí necelá pětina odpovědí. Osamoceně stojí odpověď LEVICE, částečně STAČILO! a SOCDEM.

Poslední skupina názorů obsahuje širší pojetí levice, včetně Pirátů, nebo těch stran, které se samy považují za levicové. Dokonce je tam názor, že jde o strany od středu doleva. Obecná charakteristika spojuje levici s obhajobou zájmů lidí práce. Jde o více než pětinu názorů.

V září 2020 (před volbami do PS 2021) jsme nezkoumali přímo identifikaci levicových subjektů, ale ptali jsme se na volební preference levicově smýšlející občanů, které vyznely následovně: 44 % by bylo volilo KSČM, 10 % ČSSD, 10 % hnutí ANO, dalších 11 % SZ, Piráty, SPD nebo jiné strany. Zbytek byl nerozhodný. Již údaje z roku 2020 ilustrují široké pojetí levicových subjektů mezi levicovou veřejností. **K rozsáhlému chápání levicových subjektů se přiklání nejen levicová veřejnost, ale i odborníci z řad levice zastávají takové stanovisko.**

Průzkum se dále orientoval na **oblasti, na které by měly být zaměřeny hlavní střednědobé cíle levice ČR.** Respondenti zpravidla uváděli 2 odpovědi, které jsou prezentovány v následující tabulce. Tabulka 2 Hlavní střednědobé cíle levice v ČR by měly mít za cíl (v %)

Vytvořit program, který osloví lidi v nerevoluční době, bez nostalgie se postavit k minulosti, sestavit reálný program	13
Zabezpečit skutečnou sociální, politickou a ekonomickou demokracii, ochranu přírody, kvalitu života	13
Bojovat za mír	13
Bojovat proti rostoucím nerovnostem	11
Definovat český národní zájem, prohlubovat vlastenectví, bránit suverenitu státu	11
Usilovat o změnu politické orientace směrem k socialismu, ke sociálně spravedlivé společnosti.	10
Bojovat proto povolenkám, proti federalizaci EU, chránit se proti migraci	7
Představit neformální, faktické a kompetentní autority, opřené o potřeby lidí	7
Obnovit důvěru v levicovou politiku (bez zásluhovosti)	3
Usilovat o socialismus skutečný, ne ten, který tu byl do roku 1989	3
Vlastnit média	3
Jiné odpovědi: více propagovat program STAČILO!, budovat empatickou společnost	6

Zdroj. Průzkum názorů odborníků 2025

Zaměření střednědobých cílů levice je možné rozdělit do několika bloků. První necelá třetina zdůrazňuje konkrétní cíle, např. boj za mír, proti nerovnostem atd. Desetina odpovědí klade důraz na orientaci k socialismu, k sociálně spravedlivé společnosti. 13 % spojuje hlavní cíle levice se skutečnou sociální, politickou a ekonomickou demokracií, ochranou přírody a kvalitou života. Dalších 11 % navrhuje definovat český národní zájem, prohlubovat vlastenectví a bránit státní suverenitu. Jediná odpověď žádá obnovu levicové politiky. Zbývající necelá třetina vidí zejména

potřebu kompetentních autorit, reálného programu pro nerevoluční dobu, bez nostalgie vůči minulosti, potřebu vlastnit média.

Kromě náplně levicového programu, **se průzkum orientoval i na zjišťování sociálních potřeb skupin, na něž by se měla levice zaměřit.** Výsledky přináší tabulka.

Tabulka 3 Levice v ČR by měla usilovat o sociální potřeby následujících skupin obyvatel (v %)

Poctivě pracujících, lidí práce, zaměstnanců, důchodců, OSVČ, hospodařících zemědělců	36
Špatně placených zaměstnanců, s minimální mzdou, slabých, všech v sociální nouzi	25
Všech, kteří o to stojí	12
Nižších a středních tříd	5
Jednotlivců s příjmy do 40 000 Kč, rodin s dětmi do 60 000 Kč	5
Těch, kteří nemají důstojný život	5
Jiné odpovědi: napříč politickým spektrem, empatických obyvatel	12

Zdroj. Průzkum názorů odborníků 2025

Pokud přihlížíme k obsahu odpovědí, téměř jejich polovina se zaměřuje na obyvatele, jejichž příjem nedosahuje průměrné mzdy. Čtvrtina zdůrazňuje skupinu lidí s minimální mzdou a ostatních v sociální nouzi. Zbývající odpovědi v obecné poloze připomínají usilovat o potřeby těch, kteří nemají důstojný život a orientaci na ty, kteří o to stojí.

Druhý tematický blok se týkal hnutí STAČILO!. Na otázku, **zda je nebo není toto hnutí perspektivní pro volby v letech 2026-2030** jsme získali výsledky uvedené v tabulce.

Tabulka 4 Perspektiva hnutí Stačilo! pro volby v letech 2026-2030 (v %)

Pro žádné volby	Pro všechny typy voleb	Pro některé typy voleb	Neví	Jiná odpověď
34	28	16	16	6

Zdroj. Průzkum názorů odborníků 2025

Nejčastější názor (více než třetina) byl, že hnutí STAČILO! není perspektivní pro žádný typ voleb. Jednoznačné odpovědi preferující STAČILO! tvořily více než čtvrtinu.

Jak vnímali členové a sympatizanti KSV a levicově orientovaní občané hnutí STAČILO! před volbami do PS, naznačily odpovědi na otázky týkající se sympatií vůči hnutí v sondách KSV. V květnu 2025 na otázku, zda jsou v okolí respondenta příznivci hnutí STAČILO!, 8 % uvedlo jednoho, 16 % dva, 56 % tři a více, 7 % neznalo nikoho a 13 % nedokázalo posoudit. V září 2025 levicovní občané signalizovali, koho budou volit v říjnových volbách 2025 do PS. 84 % z nich bylo rozhodnuto jít k volbám, 5 % odpovědělo záporně a 11 % bylo nerozhodnutých.

Ti, kteří byli rozhodnuti volit, uvedli vlastními slovy koho budou volit. Výsledky přináší tabulka 5.

STAČILO	ANO	SPD	KSČM	Piráti	ČSSD	jiný	neví
47	22	8	6	5	3	3	6

Zdroj: Sonda KSV září 2025

Pokud bychom spojili odpovědi STAČILO! a KSČM tak to byla více než polovina oslovených respondentů. Více než pětina levicově orientovaných se chystala volit ANO. Bylo ale překvapivé, že 6 % dotázaných v září nevědělo, že KSČM nekandidovala samostatně ve sněmovních volbách. V zářijové anketě 2025 mezi členy a příznivci Klubu společenských věd uvedlo 93 %, že bude volit STAČILO! a 7 % jiný subjekt.

Rozložení výše uvedených názorů může souviset i s pohledem levicově orientovaných na hnutí STAČILO! před volbami¹, resp. s umístěním hnutí STAČILO! v říjnových volbách 2025 do PS.

Respondenti měli možnost se vyjádřit k důvodům neúspěchu, prostřednictvím otázky: „**V čem vidíte hlavní příčiny neúspěchu hnutí STAČILO! ve sněmovních volbách 2025.**“ Byly uváděny zpravidla dvě odpovědi, které jsme využili. Výsledky prezentuje tabulka.

Tabulka 6 Hlavní příčiny neúspěchu hnutí STAČILO spočívají (v %)

Strukturální příčiny- zlomek voličů SOCDEM volilo STAČILO!, kandidáti STAČILO! byli většinou neznámí. Obsahové příčiny – nereálné požadavky referenda, chybělo, co chce hnutí prosazovat, co chce dosáhnout, chybělo hlavní téma, programu se nevěnovala dostatečná péče	27
V přílišném radikalismus lídrů STAČILO!, v sebevědomém vystupování lídrů STAČILO, v nerealistických očekáváních, podléhání vlastním představám. V neukázněném chování lídrů STAČILO! – nahrávalo antikomunistům, posílilo negativní kampaň	27
Část příznivců STAČILO! se přiklonilo k ANO z obavy z propadu hlasů	12
V malém přínosu zbytku SOCDEM, vadilo spojení se SOCDEM	12
V nedostatečném zapojení členů hnutí, především KSČM do volební kampaně, v neschopnosti oslovit výrazně levicové občany	6
Příčin je mnoho, vnější, vnitřní, subjektivní , objektivní	3
V menší přesvědčivosti lídru STAČILO! vůči Babišovi	3
V samotném formátu STAČILO!, působilo jako béčko SPD	3
U části převážila volba umírněnosti a politického středu	3
V uměle vyvolaném antagonizmu ve společnosti	3

Zdroj. Průzkum názorů odborníků

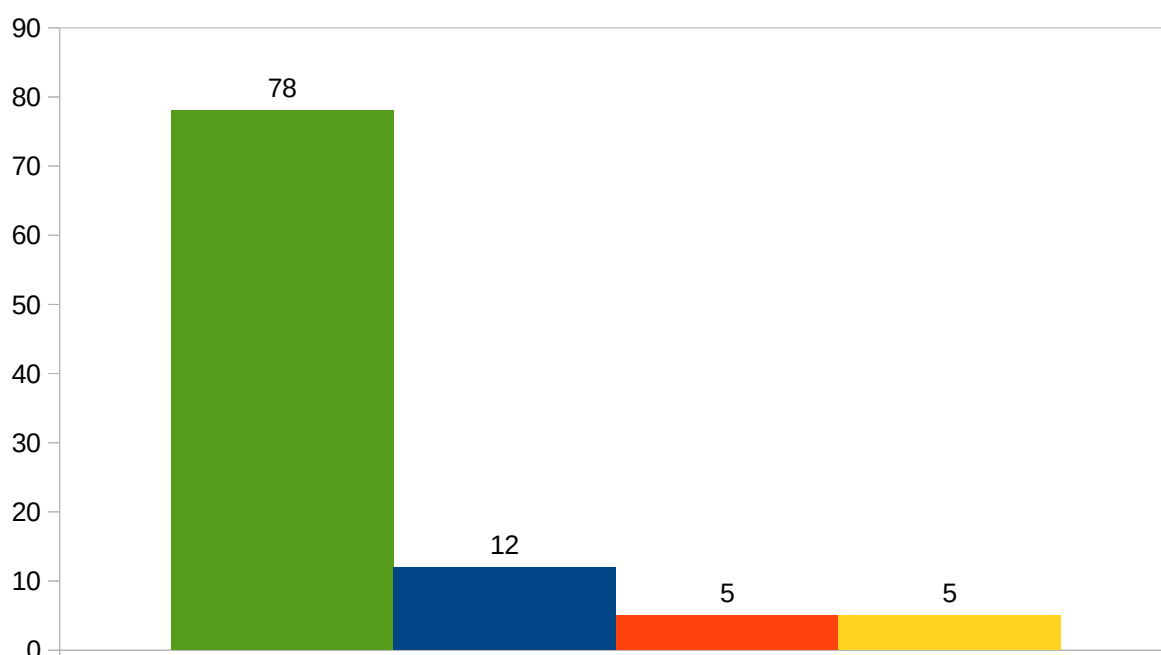
1 V anketě mezi členy a příznivci Klubu společenských věd v březnu 2025 zazněly na otázku „Je hnutí STAČILO! tím správným subjektem pro volby do PS v roce 2025?“ tyto odpovědi: 44 % rozhodně ano, 40 % spíše ano, 4 % spíše ne, 5 % rozhodně ne a 7 % bylo nerozhodných. Jednoznačnou odpověď tedy uvedla menší polovina účastníků ankety.

Více než čtvrtina respondentů vidí jako jednu z příčin neúspěchu strukturální a obsahové příčiny. Stejný podíl uváděl vystupování lídrů STÁČILO!, zejména v závěru volební kampaně. O něco více než desetina spojuje důvod neúspěchu ve spojení se SOCDEM. Objevily se i názory o nedostatečném zapojení členů hnutí, KSČM do volební kampaně. O příklonu k hnutí ANO, jako příčině neúspěchu, uvažovalo 15 % respondentů.

Třetí téma se týkalo dalšího postupu KSČM. Respondenti odpověděli na otázku: „**Myslíte si, že by KSČM měla v dalších volbách opět spolupracovat s určitými levicovými subjekty?**“

Odpovědi dokumentuje graf.

Názory na spolupráci KSČM v dalších volbách s levicovými subjekty (v %)

Zdroj. Průzkum názorů odborníků 2025

Více než tři čtvrtiny respondentů se přiklání k názoru, že KSČM by měla v dalších volbách spolupracovat se spolehlivými subjekty. 12 % má za to, že v dalších volbách by si KSČM měla opatrněji vybírat ke spolupráci jiné politické subjekty. Názor o samostatném zapojení KSČM do dalších voleb je zcela osamocený. Zbytek se nedokázal rozhodnout.

Jedna z otázek, která zjišťovala perspektivy KSČM od 1. ledna 2026, v souvislosti se změnami v zákonu o propagaci komunismu, zněla: „**Lze, podle vašeho názoru, od 1. ledna 2026 očekávat zákaz KSČM?**“ Výsledky jsou uvedeny v tabulce.

Tabulka 8 Názory na zákaz KSČM od 1. ledna 2026 (v %)

Ne	Ano, je to pravděpodobné	Ano, jistě	Nevím
44	39	6	11

Zdroj. Průzkum názorů odborníků 2025

Většinový názor je negativní, takto odpověděly více než dvě pětiny respondentů. Více méně však zákaz očekávají rovněž více než dvě pětiny.

Zejména ta část respondentů, která nevyloučila zákaz KSČM od 1. ledna 2026 (byla to více než polovina) navrhl, **jak by měla KSČM reagovat.** Návrhy uvádí tabulka.

Tabulka 9 Reakce KSČM na případný zákaz činnosti (v %)

Předem zaregistrovat značku KSČM pod jiným názvem. Změnit název, např.- Komunistická demokratická strana	20
Při změně názvu vysvětlit dopisem situaci všem členům strany, pokud nebude zbytí,	20
Organizovat veřejné podpůrné akce, informovat o mezinárodní odezvě	20
Kvalifikovaně vyhodnotit situaci, preventivně reagovat	10
Uchovat si akceschopnost strany má větší cenu, než historické symboly	10
Obsadit soudy a věznice s odhodláním okamžitého nástupu	10
Jiná odpověď: propagovat empatickou společnost	10

Zdroj. Průzkum názorů odborníků 2025

V necelé třetině odpovědí se objevují návrhy k realizaci preventivních akcí k udržení KSČM, před začátkem roku 2026. Další necelá třetina doporučuje reagovat následně, pokud by k takové situaci došlo. Celkově ale polovina dotázaných navrhuje změnu názvu do konce roku 2025 nebo začátkem roku 2026.

4. Závěr

Levicová populace i levicovní odborníci ve své převážné většině počítají s budoucností levicového hnutí u nás. KSČM by měla hrát v příštích letech důstojnou roli.

Výsledky prokazují nejednotnost názoru na pojetí a charakteristiku levice. Více než polovina dotázaných odborníků považuje KSČM, spolu s dalšími levicovými subjekty za součást levice. Dvě pětiny vymezují levice širěji a zařazují do ní i strany politického středu. Širší chápání levice se odráží i v odpovědích na další otázky, týkající se střednědobých cílů levice, a sociálních skupin, jejichž potřeby by měla KSČM obhajovat. Pokud se KSČM opakovaně nebude vymezovat jako radikální levice a takováto její pozice se nepromítne do střednědobých cílů a konkrétně definovaných sociálních skupin, jejichž potřeby chce obhajovat, bude sice považována levicovou veřejností za levicovou stranu, ale některé další subjekty (i nelevicové), které mají možnost

prosazovat v poslanecké sněmovně své představy spojené se sociálními potřebami lidí, budou pokládány za významnější a budou je preferovat.

S tím souvisí i další působení KSČM na politické scéně. Její zapojení do podzimních voleb 2025 pod hlavičkou hnutí STAČILO! se ukázalo jako méně efektivní. V rámci sněmovních voleb se část příznivců levice přiklonila zejména k hnutí ANO. KSČM by se měla vrátit ke svým vlastním programovým cílům, které by dokázala prokazatelně prosadit a k jejich dosažení získat další spolehlivé partnery, ztotožňující se se zaměřením radikální levicové strany.

Na novou situaci, spojenou s uplatněním zákona o propagaci komunizmu, od 1. ledna 2026, by měla být KSČM preventivně připravena. Sice menší polovina oslovených odborníků nepředpokládá zákaz KSČM. Přesto necelá třetina zúčastněných v průzkumu navrhuje přijetí preventivních opatření. Další necelá třetina by počkala s reakcí, až by taková situace nastala.